

คำประกาศเกียรติคุณ

ศาสตราจารย์เกียรติคุณกัญญา เจริญศุภกุล

ศิลปิน สาขาศิลปะการแสดง (สื่อผสม) พุทธศักราช ๒๕๖๖

ศาสตราจารย์เกียรติคุณกัญญา เจริญศุภกุล เกิดเมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน พ.ศ. ๒๔๙๐ ที่จังหวัดนครราชสีมา ปัจจุบันอายุ ๗๖ ปี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาภาพพิมพ์ จากคณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๕ และระดับปริญญาโท สาขาภาพพิมพ์ จากสถาบันศิลปะแห่งชิคาโก ประเทศสหรัฐอเมริกา พ.ศ. ๒๕๒๐ เมื่อสำเร็จการศึกษาได้เข้ารับราชการเป็นอาจารย์สอนศิลปะ ภาควิชาภาพพิมพ์ คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ศาสตราจารย์เกียรติคุณกัญญา ถือเป็นศิลปินหญิงที่สร้างสรรค์ผลงานศิลปะในวงการศิลปะร่วมสมัยไทยมาอย่างต่อเนื่องยาวนาน สร้างสรรค์จากการสังเกตปรากฏการณ์ในสังคม ด้วยเทคนิคที่หลากหลายและมีแนวทางอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว โดยผลงานศิลปะในช่วงเริ่มต้นการสร้างสรรค์ เป็นผลงาน ๒ มิติ ในเทคนิคภาพพิมพ์บนกระดาษ ต่อมาได้เปิดกว้างการสร้างสรรค์ไปสู่งานจิตรกรรม ศิลปะสื่อผสม และศิลปะจัดวาง รูปแบบและเนื้อหาในผลงาน ก้าวเดินบนเส้นทางของศิลปินด้วยการแสดงออกถึงสุนทรียภาพในงานทัศนศิลป์ เป็นความงามแบบนามธรรมที่ปราศจากการเล่าเรื่อง ต่อมาเมื่อบ้านเมืองเกิดวิกฤติทางสังคมและการเมือง ก็ได้สร้างจิตรกรรมที่นำเสนอประเด็นปัญหาได้อย่างทรงพลังและงดงาม ครั้นปัญหาของบ้านเมืองคลี่คลาย จิตใจของศิลปินได้ผ่อนคลายและสงบนิ่ง ผลงานนามธรรมก็ได้คืนกลับมาสู่การทำงานของศาสตราจารย์เกียรติคุณกัญญาอีกครั้ง แสดงถึงความเยือกเย็นและภาวะทางอารมณ์ที่มั่นคงเป็นอย่างยิ่ง ตลอดระยะเวลากว่า ๔๐ ปี ศาสตราจารย์เกียรติคุณกัญญาได้สร้างสรรค์ผลงานไว้เป็นจำนวนมาก อาทิ ผลงานชุด “ดอกไม้ : หิน : ฤดูกาล” (พ.ศ.๒๕๓๓) เป็นการพินิจสังเกตร่องชีวิตจากธรรมชาติ ผลงานชุด “ธง : พฤษภา” แสดงออกถึงความรู้สึกที่มีต่อเหตุการณ์ทางการเมืองเดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๕ ผลงานชุด “นกพิราบ (2021)” (พ.ศ.๒๕๖๔) เสนอให้เห็นชีวิตของแต่ละปัจเจกบุคคล ที่ตั้งอยู่บนความหลากหลาย ต้องใช้หัวใจในการเรียนรู้เพื่อเติมเต็มคุณค่าความเป็นมนุษย์ ผลงานชุด “บทกวีเมฆ (2021)” (พ.ศ.๒๕๖๔) ที่ต้องการให้คนได้ตระหนักและเฝ้าสังเกตตน เพื่อพัฒนาจิตใจให้หลุดพ้นจากความทุกข์ทั้งปวง และนิทรรศการล่าสุด “ขลิบขาว” (Whitewash) (พ.ศ. ๒๕๖๗) นำเสนอผลงานที่ได้สร้างสรรค์ตั้งแต่ช่วงทศวรรษ ๒๕๓๐ จากการสังเกตปรากฏการณ์ทางสังคมและการเมือง ถ่ายทอดเป็นงานศิลปะแบบนามธรรม สื่อสารอารมณ์ความรู้สึกที่ซ่อนเร้นความจริงไว้ภายใต้ความงามของภาพ

ศาสตราจารย์เกียรติคุณกัญญาจึงเป็นศิลปินหญิงที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง ผู้สร้างเกียรติประวัติมากมาย และเป็นผู้ฟื้นฟูการเรียนการสอนภาพพิมพ์หิน ที่มุ่งเน้นถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่ผู้เรียนอย่างเต็มความสามารถ ควบคู่ไปกับการพัฒนางานสร้างสรรค์ หรืองานวิจัยของตนเองให้โดดเด่น นำเสนอผลงานสู่สาธารณชน ทั้งในรูปแบบนิทรรศการและเอกสารทางวิชาการ ได้รับรางวัลในฐานะศิลปินและนักสร้างสรรค์ระดับชาติและระดับนานาชาติ โดยเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๕ ได้รับรางวัลเหรียญทองแดง (ภาพพิมพ์) จากการประกวดศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๒๑ พ.ศ.๒๕๒๒ ได้รับรางวัลเหรียญทองแดง (จิตรกรรม) จากการประกวดศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๒๕ พ.ศ. ๒๕๔๔ ได้รับรางวัลปติศิลป์สันติภาพ เชิดชูเกียรติ จากสถาบันปรีดี พนมยงค์ และได้รับปริญญาศิลปดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาทัศนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ปัจจุบันศาสตราจารย์เกียรติคุณกัญญา ยังคง ยืนหยัดทำงานเพื่อสังคมและสร้างสรรค์ผลงานศิลปะให้เป็นกระบอกเสียงรณรงค์และแสดงทัศนะที่มีต่อเรื่องไม่เป็นธรรมในสังคม อันสะท้อนจุดยืนและสำนึกที่มีต่อสังคมอย่างแรงกล้า

ศาสตราจารย์เกียรติคุณกัญญา เจริญศุภกุล จึงสมควรได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (สื่อผสม) พุทธศักราช ๒๕๖๖